KUNTALIITTO | Kommun-förbundet

Kirjallinen asiantuntijalausunto

8.4.2021
355/03.01.01/2021

Eduskunnan ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi
HE 40/2021 vp

Kuuleminen 9.4.2021

HE 40/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi jätelain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Suomen Kuntaliitto ry kiittää ympäristövaliokuntaa kutsusta tulla kuultavaksi hallituksen esityksestä HE 40/2021 vp ja antaa asiassa myös kirjallisen lausunnon.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi merkittävästi jätelakia sekä joiltakin osin ympäristönsuojelulakia, kemikaalilakia ja rikoslakia. Suurin osa ehdotetuista muutoksista on välttämättömiä EU:n jätesäädöspaketin, kertakäyttömuovidirektiivin ja pysyvistä orgaanisista yhdisteistä annetun asetuksen täytäntöön panemiseksi. Lisäksi toteutetaan pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman kirjauksia sekä tehdään kansallisista tarpeista johtuvia muutoksia. EU:n jätteiden kierrätystavoitteet kiristyvät merkittävästi ja sen vuoksi on välttämätöntä säätää uusia, nykyistä selvästi tiukempia eri toimijoiden kohdistuvia velvoitteita. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2021.

Kuntaliitto keskittyy lausunnossaan seuraaviin asioihin:

- Jätelaki on kokonaisuus
- Kunnan vastuulle kuuluva jätteenkuljetus
- Kuntien ja pakkaustuottajien yhteistoiminta
- Erilliskeräysvelvoitteet
- Siirtymäajat
- Jätelain nojalla annettava asetukset
- Vaikutukset kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ja elintarvikevalvontaviranomaisen tehtäviin
- Pykäläkohtaisia näkemyksiä, jotka on esitetty erillisessä liitteessä

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

Jätelaki on kokonaisuus

Kuntaliitto toteaa, että keväällä 2020 lausunnoilla ollut jätelakiehdotus muodosti perustellun kokonaisratkaisun, jossa valitut ohjauskeinot täydensivät toisiaan, edistivät jätehuoltojärjestelmän toimivuutta kokonaisuutena ja jossa oli otettu huomioon komission varhaisvaroitusmenettelyn suositukset sekä tutkimustulokset. Ratkaisuehdotukset muodostivat yhtenäisen kokonaisuuden, joista yhdenkin olennainen muuttaminen johtaisi tarpeeseen tarkastella myös muut keskeiset ohjauskeinot uudelleen.

Nyt käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä **kokonaisratkaisu on osin pirstaloitunut** sekalaisen yhdyskuntajätteen jätteenkuljetukseen liittyvän ratkaisun vuoksi. Kuntaliitto toteaa, että lakiehdotus on muutoksesta huolimatta kokonaisuutena katsoen kohtuullinen ja askel oikeaan suuntaan kuntavastuullisen jätehuollon näkökulmasta, vaikkakin nyt esillä olevan lakiehdotuksen ratkaisuilla kaikissa kunnissa ei ole mahdollista saavuttaa parasta mahdollista lopputulosta jätehuollon kehittämiseksi. **Olennaista on kuitenkin, että eduskuntakäsittelyssä hallituksen esityksen kokonaisuutta ei enää muuteta tärkeimpien kokonaisuuksien osalta, joita ovat erilliskeräysvelvoitteet, erilliskerättävien jätteiden kuljetus kunnan järjestämänä ja tuottajien ja kuntien yhteistoiminta pakkausjätteiden keräyksessä.** Muutokset ehdotuksen keskeisissä elementeissä johtavat Kuntaliiton näkemyksen mukaan lakiehdotuksen sisällön niin olennaiseen muuttumiseen jätelakityöryhmän ehdotukseen verrattuna, ettei niin laajan ja keskeisen muutoksen tekeminen lain eduskuntakäsittelyn vaiheessa ole mahdollista. Muuttaminen tässä vaiheessa johtaisi Kuntaliiton näkemyksen mukaan siihen, että Suomella ei olisi mahdollisuuksia kierrätystavoitteiden saavuttamiseen, koska kunnan mahdollisuus toimia jätehuollossa koordinoivana voimana heikkenisi oleellisesti. Kuntaliitto katsoo, että EU:n asettamia kierrätystavoitteita ei ole mahdollista saavuttaa ilman uusia velvoitteita asukkaille ja muille toimijoille.

Kuntaliiton näkemyksen mukaan **lain ohjauskeinojen avulla tulee olla mahdollista muodostaa sellainen jätehuoltojärjestelmä, joka mahdollistaa parhaan mahdollisen kierrätystuloksen saavuttamisen sekä kuntalaisen kannalta helpon, järkevän ja kustannustehokkaan jätehuollon** ottaen huomioon seuraavat reunaehdot:

- EU:n kierrätystavoitteet ovat velvoittavia ja erityisen tiukkoja sekä vaativat uudenlaisia ratkaisuja. Aikaa toimeenpanoon on rajallisesti.

- Nykyisillä menettelytavoilla ei voida jatkaa, koska niillä ei ole saavutettu merkittäviä lisäyksiä kierrätykseen viime vuosina.

- Vastuunjakoa tulee selkeyttää, mutta ei pirstaloida enää. Jätelain jätehuollon perusjärjestämisvastuita ei tule muuttaa ja asukkaalla tulee olla mahdollisuus saada palvelut yhdeltä taholta.

Kierrätystavoitteiden saavuttaminen kuntien osalta edellyttää, että kuntien jätehuoltoa on **mahdollista kehittää systemaattisesti, ottaa käyttöön uusia keräysmenetelmiä laajapohjaisesti sekä optimoida keräyslogistiikan järjestelmätason kokonaisuutta. Kuntaliitto huomauttaa, että yhsyskuntajätehuollossa on perusteltua säilyttää vahva kunnan rooli**. Mikäli jätehuolto säädetään liian laajasti markkinoiden vastuulle ja pelkästään kustannustehokkuusperusteilla hoidettavaksi, ei tiukentuvia kierrätystavoitteita ole mahdollista saavuttaa. **Kierrätysasteen nostaminen sekä korkea ympäristönsuojelun taso edellyttävät hallitun ja kontrolloidun, julkisen toimijan toteuttaman järjestelmän**.

Kunnan vastuulle kuuluva jätteenkuljetus

Lähtökohtaisesti kunnan vastuulle kuuluvien jätteiden kuljetuksen asianmukainen järjestäminen on jo pitkään ollut kunnan tehtävä. Kuntaliitto muistuttaa, että **kunnan vastuulle säädetyn jätehuollon osalta jätteen kuljetuksen järjestäminen on jo nykyisen jätelain mukaan kunnan julkinen hallintotehtävä, jonka osalta perustuslakivaliokunta on katsonut, ettei sellainen kuulu elinkeinovapauden piiriin. Kunnan asemaa kuljetuksesta vastuullisena tahona ei olla muuttamassa.**

Lakivalmistelun aikana esitettiin, että kuljetuksen kaksoisjärjestelmästä luovutaan kokonaan, mutta tavoite toteutuu esityksen mukaan vain osittain. Kunnan mahdollisuus siirtää kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen järjestäminen kiinteistön haltijan vastuulle ehdotetaan poistettavaksi erilliskerättävän kiinteän yhdyskuntajätteen (biojäte, pienmetallijäte, kuitu-, lasi-, metalli- ja muovipakkausjäte sekä muut mahdolliset erilliskerättävät jätelajit) kuljetuksen osalta. Kunnan tulisi jatkossa järjestää näiden jätteiden kuljetus kiinteistöiltä. Mahdollisuus kiinteistön haltijan järjestämään kuljetukseen säilyisi nykyisellään sekalaisen yhdyskuntajätteen ja saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetuksessa.

Kuntaliitto toteaa, että valtakunnan tasolla kuljetusjärjestelmän epäyhtenäisyys on vaikeuttanut jätehuollon kokonaisjärjestelmän kehittämistä ja siten hankaloittanut kierrätystavoitteisiin pääsemistä sekä aiheuttanut myös kohtuutonta hallinnollista kuormaa jätehuoltoviranomaisille, kunnille sekä tuomioistuimille. On nähtävissä, että kaikkia kunnan käytettävissä olevia jätehuollon ohjauskeinoja, kuten ohjaavaa taksaa, kierrätyksen lisäämiseksi ei voida ottaa käyttöön elleivät kaikki kiinteiden jätteiden kuljetukset ole

kunnan kilpailuttamia. Sekajätteiden kuljetukset ovat volyymiltaan toistaiseksi vielä suurimpia.

Jätteenkuljetukseen ehdotettu muutos voi jakaa mielipiteitä ja paikoin aiheuttaa huolta kunnan oman alueen yrityksen pärjäämisestä hankintaprosessissa. Samalla se on osa eteenpäin katsovaa toimintatapaa, jolla luodaan pohja kuntien jätelaitosten mahdollisuudelle toimia entistä kokonaisvaltaisemmin, nykyistä ympäristöystävällisemmin ja tehokkaammin kierrätyksen edistämiseksi. Muutoksella mahdollistetaan myös kuntien ja pakkausten tuottajien välinen yhteistoiminta. Lisääntyvä erilliskeräys luo uusia liiketoiminnan mahdollisuuksia, jätteenkuljetusten kokonaisvolyymin lisääntyessä. Lisäksi tarvitaan uusia kierrätysratkaisuja ja innovaatioita, joiden syntyä kunta voi osaltaan tukea tekemällä innovatiivisia julkisia hankintoja ja tekemällä laajaa yhteistyötä kierrätyssektorin yritysten kanssa, kuten tähänkin asti. Muutos voidaan nähdä myös mahdollisuutena. Vaikutusten arvioinnissa on laskettu, että työpaikkoja pelkästään kuljetukseen voi syntyä lisää 240-360 riippuen kiinteistöjen lajitteluaktiivisuudesta.

Kunnan järjestämässä kuljetuksessa voidaan minimoida raskaiden kuljetusten asuinalueille aiheuttamia turvallisuus-, melu- ja viihtyvyyshaittoja sekä vähentää siten myös päästöjä. Suomen Kiertovoima KIVOn jätelaitosten vertailutietojärjestelmästä saatujen tietojen avulla on myös todettu, että biojätteiden keräyksessä kunnan kuljetus näyttäisi olevan tehokkaampaa. Biojätteiden keräyssaannot asukasta kohden olivat jopa 40 % suuremmat kunnan järjestämässä kuljetuksessa kuin kiinteistönhaltijan kuljetuksessa. Tämä indikoi sitä, että pelkällä kuljetustavan muutoksella voitaisiin lisätä kierrätettäväksi kerättäviä määriä.

Pakkaustuottajien ja kuntien välinen yhteistoiminta ja korvausten maksaminen kunnille vaatii toimiakseen kunnossa olevat asiakas- ja kuljetusrekisterit sekä viranomaisen hyväksymän ja seuraaman avoimen jätemaksujärjestelmän, jonka avulla voidaan taata kuntien saamien korvausten siirtäminen läpinäkyvästi asukkaiden jätemaksuja alentamaan. Tämä toimii vain kunnan järjestämässä kuljetuksessa, jossa kunnassa on olemassa kiinteistökohtaisen astiatyhjennysmaksun sisältävä jätetaksa. Vastaavan korvausjärjestelmän luominen ei käytännössä onnistuisi kiinteistönhaltijan jätteenkuljetusjärjestelmässä, jossa viranomaisella ei ole tiedossaan asukkaan maksamaa tosiasiallista hintaa eikä keräyksen kuluja. Viranomainen ei siten voisi varmistaa korvauksen päätymistä aidosti asukashintaan.

Kuntaliitto selvitti maaliskuussa 2020 jätehuoltoviranomaisilta kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen tilannetta. Kysely kattoi 84 % niistä kunnista, joissa jokin jätelaji on kiinteistönhaltijan kuljetuksessa. Viranomaiskyselyn tulosten mukaan tällä hetkellä neljäsosassa kiinteistönhaltijan jätteenkuljetusjärjestelmäalueen kunnista toimii vain yksi yksityinen yritys, mikä on

varsin huolestuttavaa. Näissä kunnissa asiakkaalla ei ole käytössään kilpailun aikaansaamaa vaikutusvaltaa kuljetusten järjestelyihin. Jätehuollon kehittäminen esimerkiksi erilliskeräyksen osalta saattaa tällöin olla vahvasti riippuvainen yksittäisen kuljetusyrityksen edellytyksistä tai halusta kehittää toimintaansa. Koska ei ole kyse kunnan urakoitsijasta, kunta ei voi ohjata toimintaa velvoittavasti sopimukseen nojaten. On muodostunut tilanne, jossa alueella toimiva yritys voi hinnoitella asukkaiden tarvitsemat ja jätelain edellyttämät palvelut haluamallaan tavalla, eikä mikään taho pysty valvomaan hintatasoa. Myös jätehuoltoon liittymisasteet ovat paikoin jääneet hyvin heikoiksi siten, että jopa nelisenkymmentä prosenttia asukkaista ei ole liittynyt kiinteistöittäiseen kuljetukseen.

Kuntaliiton näkemyksen mukaan jätehuollon yleisen toimivuuden ja kierrätysasteen nostotavoitteen kannalta on olennaista, että vähintään erilliskerättävien jätteiden kuljetuksissa siirrytään kunnan järjestämään kuljetukseen. Kuntien ja pakkaustuottajien lakisääteinen yhteistyö on mahdollista toteuttaa vain mallissa, jossa pakkausjätteen kiinteistöittäinen keräys on säädetty kunnan tehtäväksi.

Kuntaliitto kannattaa lakiehdotuksessa esitettyä, jonka mukaan edellytykset, joiden mukaisesti kunta voi päättää kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen käytöstä sekalaisen yhdyskuntajätteen ja saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetuksessa, säilyisivät ennallaan eli voimassa olevan lain mukaisina. Ehdotuksella ei olisi siten vaikutusta jo tehtyihin kyseisten jätteiden kuljetuksesta tehtyihin päätöksiin ja se helpottaisi kuntien viranomaisten hallintokuormaa siltä osin.

Kunnan jätteenkuljetusten hankintoja koskevaa sääntelyä ehdotetaan tiukennettavaksi hankintalaista poiketen. Ensinnäkin kunnalle ehdotetaan velvollisuutta tehdä markkinakartoitus kuljetuspalvelujen hankintojen suunnittelun yhteydessä. Lisäksi kunnalle ehdotetaan lisättäväksi lähtökohtainen velvollisuus jakaa yhtä aikaa kilpailutettavat kuljetusurakat osiin. Päätös jättää kuljetusurakka jakamatta osiin voitaisiin saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Kuntaliitto huomauttaa, että lähtökohtaisesti hankintoja tulisi säädellä hankintalaissa ja poikkeamat siitä monimutkaistavat helposti lain soveltamista käytännössä. Jätteenkuljetuskilpailutusten toteuttaminen tavalla, joka varmistaa kaiken kokoisten yritysten osallistumismahdollisuudet, on kuitenkin perusteltua. On ymmärrettävää, että jätelaissa on niitä koskien erityissäänte-lyä. Kuntaliitto huomauttaa kuitenkin, että kuljetusurakoiden jakamiseen

liittyvä uusi valitusperuste saattaa lisätä valituksia markkinaoikeuteen ja hankaloittaa urakoiden käynnistymistä etenkin lain toimeenpanon alkuvaiheessa.

Kuntaliitto osallistuu Suomen kiertovoima KIVO ry:n aloittamaan hankkeeseen, jossa kehitetään kuljetusten kilpailutuskäytäntöjä sekä luodaan kuntien jätteenkuljetusten kilpailutuksiin uutta sääntelyä tukevat ohjeet ja malliasiakirjat. Tarkoitus on kehittää kuljetushankintoja yhdessä kunnallisten toimijoiden ja yritysten sekä ministeriöiden ja muiden asiantuntijoiden kanssa. Ohjeet helpottavat työtä niissä kunnissa, joissa jätteenkuljetusten kilpailutus on uusi asia. On myös muistettava, että kunnat ovat kokeneita julkisia hankkijoita jo entuudestaan ja yli puolissa kunnista kilpailutetaan jo jätteenkuljetuksia.

Kuntien ja pakkaustuottajien yhteistoiminnasta

Kuntaliiton näkökulmasta erityisesti kuntien ja tuottajien lakisääteinen yhteistyömalli on keskeisen tärkeä ja olennainen osa ehdotettua kokonaisuutta. **Yhteistoiminnalla luodaan malli, jossa jätehuollon keskiöön nostetaan asukas ja varmistetaan asukkaalle helppo ja yksinkertainen yhden luukun periaatteella toimiva erilliskeräys**. Yhteistoiminnalla varmistetaan tuottajan kustannusvastuun toteutuminen siten, että jätehuollon loppuasiakas saa hyödyn pakkausjätteen tyhjennyshinnassa. Yhteistoimintaan sisältyy myös keräyksen ja palveluiden kehittäminen. Yhteistoiminta on perusteltua, koska sama kierrätettävä jätemateriaali, esimerkiksi metalli, kuuluu sen käyttötarkoituksen perusteella kahden eri vastuutoimijan, kunnan ja tuottajan vastuulle. Yhteistoiminnalla mahdollistetaan pakkausten ja muun samaa materiaalia olevien jätteiden yhteiskeräys.

Kuntaliitto katsoo, että esitetty sääntelymalli on jätehuollon järjestämisen ja asukkaan kannalta perustelluin. Molemmilla yhteistoiminnan osapuolilla on motiivi yhteistoimintaan. Kunnille tärkeää on kuntavastuun säilyttäminen ja kokoaminen hallitusti sekä mahdollisuus asuinkiinteistöjen jätevirtojen, ml. pakkausjätteen ohjaamiseen kokonaisuutena niin, että yhdyskuntajätteen kierrätystä voidaan lisätä mahdollisimman kustannustehokkaasti. Pakkausten tuottajille tärkeää on puolestaan tuottajavastuuvelvoitteiden toteuttaminen mahdollisimman kustannustehokkaasti. Yhteistoiminnalla päästään nopeasti ja jouhevasti eteenpäin ilman suuria rakenteellisia muutoksia ja kiinteistökohtaisen jätehuollon pirstomista osasiin eri vastuutahojen huolehdittavaksi.

Lakiehdotuksen mukaan sopimus yhteistoiminnasta ja kustannusten korvaamisesta on tehtävä viimeistään 31.12.2021 ja korvauksia aletaan maksaa 1.7.2023 alkaen. **Kuntaliitto toteaa, että yhteistoimintasopimuksen valmistelut ovat jo pitkällä eri osapuolten kesken eikä kumpikaan määräpäivä tuota hankaluuksia.** Sopimus koostuu kaikkia pakkausmateriaaleja koskevasta

pääsopimuksesta korvauksen laskentamalleineen sekä pakkausjätemateriaalikohtaisista liitteistä, joissa otetaan huomioon kunkin jätteen erityispiirteet. Sopimusneuvotteluissa on tarkkaan otettu huomioon jätelakiesityksen reunaehdot toiminnalle. Kuntien jätelaitokset ja jätehuoltoviranomaiset ovat jo alkaneet valmistautua erilliskeräyksen laajentamiseen.

Tuottajien 80 %:n kustannusvastuu mahdollistaa ratkaisun, jossa asukkaiden pakkausjätteiden kuljetusmaksut alenevat ja tuottajavastuun kustantavien yritysten maksutaakka ei kasva olennaisesti. Pakkausten tuottajavastuun laajentuessa kunnille on tärkeää asukasnäkökulman lisäksi, että niiden alueella toimivat yritykset säilyvät elinvoimaisina eikä niiden maksutaakka ei kasva suhteettomasti hyvin nopealla tahdilla.

Erilliskeräysvelvoitteista

Jätteen erilliskeräysvaatimuksia ehdotetaan tiukennettavaksi merkittävästi. Laissa säädettyä erilliskeräysvelvollisuutta muutettaisiin jätedirektiivin mukaisesti siten, että jätteet olisi lähtökohtaisesti kerättävä toisistaan erillään. Erilliskeräysvelvollisuudesta voitaisiin poiketa vain, jos jokin laissa säädetyistä direktiivin mukaisista edellytyksistä täyttyy. Tarkemmat, eri toimijoihin kohdennetut kiinteistöittäistä tai alueellista erilliskeräystä koskevat vähimmäisvaatimukset ehdotetaan annettavaksi valtioneuvoston asetuksella.

Kuntaliitto pitää ehdotettua erilliskeräyksen lakitasoista tiukentamista perusteltuna osana jätelakikokonaisuutta. Erilliskeräysvelvoiterajaa asetettaessa on otettava huomioon myös, että lajittelutehokkuuden kasvattamisella on keskeisen tärkeä vaikutus kierrätysasteen nostossa. Tehokkainta ei siten välttämättä ole pelkästään velvoiterajojen kiristäminen entisestään, vaan toimien kohdistaminen nykyistä paremman lajittelun aikaansaamiseksi.

Sääntelyssä **olennaista kuntien toimivallan kannalta on se, että kunnalle on laissa jätetty poikkeamismahdollisuus lain nojalla asetukseen säädetystä tarpeen vaatiessa.** Ajatuksena on, että jätelain 15 §:ää täydentävä alemman asteinen sääntely rakentuisi valtioneuvoston ja kunnan toisiaan täydentävälle toimivallalle. Tämä mahdollistaisi valtakunnan tasolla kunnianhimoisen, mutta samalla paikallisesti joustavan ja kustannustehokkaan erilliskeräyksen toteuttamisen. Kunnalle on jätetty mahdollisuus esimerkiksi päättää, että erilliskeräysvelvoitetta ei ulotettaisi alueille, joilla erilliskeräyksestä aiheutuvat kustannukset olisivat kohtuuttomat suhteessa siitä saatuihin hyötyihin tai toisaalta kunnat voisivat tiukentaa asetuksen vaatimuksia.

Erityisen tärkeänä Kuntaliitto pitää sitä, että kunnille on turvattu etusija vapaaehtoisuuteen perustuvassa erilliskeräyksen järjestämisessä asukkaille. Vapaaehtoisessa erilliskeräyksessä kunta sitoutuu järjestämään

erilliskeräyksen tietyllä päättämällään kunnan alueella kiinteistön haltijan pyynnöstä. Kunnalla on myös niin halutessaan mahdollisuus olla tarjoamatta vapaaehtoista palvelua, jolloin kiinteistön haltija saa tilata palvelun yksityiseltä. Oleellista on, että lakiehdotuksen mukaisessa mallissa ei synny rinnakkaista ja päällekkäistä keräystä, mikä heikentäisi keräyksen kustannustehokkuutta.

Kuntaliitto pitää tärkeänä erilliskeräysvelvoitteiden asettamista asetuksessa myös hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnan kiinteistöille, jotta kierrätystavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet eivät jää pelkästään asukkaiden kustannettavaksi.

Siirtymäajoista

Esityksen toimeenpanon eri siirtymäajat ovat melko lyhyet ja siten osin haastavat. Toisaalta EU:n jätesäännösten toimeenpano on Suomessa myöhässä ja direktiivien asettamien yhdyskuntajätteen ja pakkausjätteen kierrätystavoitteiden saavuttaminen direktiivien kireässä aikataulussa on erittäin haastavaa. Siksi on ymmärrettävää, että suurinta osaa siirtymäaikoja ei voida venyttää. On nähtävissä, että erityisesti erilliskeräyksen, jätteenkuljetuksen sekä tuottajien ja kuntien yhteistoiminnan aloittamisen siirtymäaikojen lykkääminen jopa vain vuodella vaikeuttaisi kierrätystavoitteiden saavuttamista.

Jätelain nojalla annettava asetukset

Jätelakiehdotus muodostuu jätelaista ja useasta sen nojalla annettavasta asetuksesta, joilla on merkittävä vaikutus jätehuollon käytännön toimeenpanoon. **Kuntaliitto toteaa vielä, että lakipaketin kokonaisvaikutuksia kunnille ei voida lopullisesti arvioida ilman, että nähtävillä on koko säädöskokonaisuus eli sekä jätelain muutos että sen nojalla annettavat asetukset.** Asetuksista on esitetty vain suuntaviivat ja niiden valmistelu on edelleen käynnissä.

Vaikutukset kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ja elintarvikevalvontaviranomaisen tehtäviin

Asuinkiinteistöjä sekä hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoimintaa koskevien erilliskeräysvelvoitteiden noudattamisen valvonnasta aiheutuisi jonkin verran lisätyötä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Erityisesti biojätteen kiinteistöllä tapahtuvasta pienimuotoisesta käsittelystä tehtyjen ilmoitusten valvonnasta voi aiheutua haja-asutuksen jätevesien valvontaurakkaan rinnastuva tehtävä. Asia toki riippuu siitä, kuinka lainkuuliaisesti kiinteistöjen omistajat noudattavat ilmoitusvelvoitetta. Hallinnollinen taakka kohdistuisi erityisesti kuntiin, joissa on paljon pienkiinteistöjä. Jo nyt jätteen kuljetukseen liittymättömien kiinteistöjen valvonta on aiheuttanut jossain tilanteissa ylipääsemättömiä hallinnollisia prosesseja.

Uudesta ehdotetusta elintarvikejätettä koskevasta kirjanpitovelvollisuuden valvonnasta aiheutuisi uusi tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä myös elintarvikelain mukaiselle valvontaviranomaiselle. Valvontatyön määrää ei ole ehdotuksessa arvioitu. Kuntaliitto ei pidä hyvänä menettelyä, jossa kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle lisätään velvoitteita lainsäädännöstä, jota he eivät valvo ja johon heillä ei ole asiantuntemusta. Kuntaliitto viittaa jätelain 118 a §:ään sekä elintarvikelain 83 §:n muuttamiseen virka-avun antamiseksi jätelain valvontaviranomaiselle.

Pykäläkohtaisiä näkemyksiä

Kuntaliitto esittää pykäläkohtaisia näkemyksiä tämän kirjallisen asiantuntijalausunnon liitteenä.

SUOMEN KUNTALIITTO

Tuulia Innala
Erityisasiantuntija